

[Anker Jørgensen.]

lingen for et stykke arbejde ofte er den egentlige årsag til strid om, hvem der skal udføre arbejdet. Bevægelighed på arbejdsmarkedet er derfor et spørgsmål om den samlede arbejdsmarkedspolitik, og den side af sagen er efter min mening ikke udbygget tilfredsstillende her i landet. Jeg føler mig i øvrigt overbevist om, at ved en samlet gennemgang af, hvad en arbejdsmarkedspolitik skulle indeholde, ville vi hurtigt — også hr. Axel Kristensens og vort parti — blive enige om, at hr. Axel Kristensens forslag er helt betydningsløst.

Men vi har naturligvis gjort en hel del her i landet, når det gælder arbejdsmarkedets politik. De vigtigste midler til opnåelse af bevægelighed er uddannelse, egnsudvikling og fuld beskæftigelse. Den kolossale bevægelighed, vi trods alt har haft, skyldes, at disse tre faktorer har ledet vor politik i de sidste 6-8 år. Vi kan og skal gøre mere ved lærlinguddannelsen, som givet skal ændres meget radikalt på en række områder. Egnsudviklingen er heller ikke alle steder tilfredsstillende, og her mener jeg at forslagsstillernes parti har været alt for vrangvilligt. Men den sikreste garanti for større bevægelighed og for, at vi tvinges til at føre en mere udbygget arbejdsmarkedspolitik, er selve den fulde beskæftigelse. Set i dette perspektiv er det fremsatte lovforslag helt uden værdi, men selv om min gruppe ikke har nogen særlig sympati for forslaget, skal vi dog ikke modsætte os, at det behandles i et udvalg.

Ninn-Hansen: Ordføreren for forslagsstillerne, hr. Axel Kristensen, har igennem flere år med stor ihærdighed arbejdet for større bevægelighed på arbejdsmarkedet, og det synes jeg er prisværdigt. Vi finder også — og det tror jeg alle gør — at bevægelighed på arbejdsmarkedet er af stor betydning for samfundet, og at det er af stor menneskelig betydning for den enkelte, der ikke har kunnet få den uddannelse, som andre har kunnet, at han eller hun ikke bliver standset af skranker på arbejdsmarkedet.

Det konservative folkeparti var da også sammen med partiet venstre deltager i den forespørgsel, som har været omtalt, forespørgslen den 28. maj 1964. Ved den lejlighed

blev der fra vor side fremhævet flere områder, hvor vi fandt at der var skranker til stede, som ikke burde være der, skranker, der hindrede, at ikke-faglærte og kvinder kunne få den placering på arbejdsmarkedet, de burde have, og vi står selvfølgelig helt ved den kritik, der dengang blev fremført, samtidig med at vi deltager i glæden over, at der er sket meget med hensyn til bevægeligheden på arbejdsmarkedet, også i den tid, der er gået siden vor forespørgsel. Men jeg gør yderligere opmærksom på, at det, vi vel kan kalde for en slags konklusion på forespørgslen fra maj for 2 år siden, var, at det var en sag, som organisationerne, som parterne selv skulle løse. Der var dengang ingen, der ønskede, at man lovgivningsmæssigt skulle gribe ind i den aftalefrihed, der foreligger.

Vi mener også, at det er betænkeligt at gribe ind over for aftalefriheden, såvel på arbejdsmarkedet som andre steder. Man kan blive nødsaget til at gøre det i visse situationer. Vi ved, det har været nødvendigt i arbejdsmarkedsspørgsmål, når man stod over for samfundsødelæggende konflikter, og vi drøfter da også for tiden muligheden for en permanent lovgivning på dette område for det tilfælde, at parterne ikke selv løser sagen. Men det kan ikke være et mål i sig selv — det tror jeg dog at alle er enige om — at gribe ind over for en eksisterende aftalefrihed, hverken på arbejdsmarkedet eller andre steder. Det er indgreb, som man skal være tilbageholdende med, og der skal stærke grunde til, for at man skal foretage dem. Spørgsmålet er da også, om man kan opnå noget væsentligt ved at gennemføre en lovgivning som den her foreslåede, hvor man, synes jeg, griber ret stærkt ind over for retten til at afslutte frie overenskomster.

Jeg synes dog, at en bestemmelse som den, der findes i lovforslagets § 1, om, at aftaler af den art skal være ugyldige, kan virke hæmmende over for aftaler, der er fornuftige, aftaler, der indeholder kvalifikationskrav. Jeg vil tro, at man hermed rammer også nogle af statens overenskomster. Jeg vil gerne spørge arbejdsministeren, om en gennemførelse af lovforslaget med det indhold, det har, ikke vil bevirke, at man rammer f. eks. HKs overenskomst med staten, der jo indeholder visse bestemmelser